

SÕMERU VALLAVOLIKOGU

Rägavere Vallavolikogu

ragavere@estpak.ee

arnukolja@estpank.ee

Meie 23.01.2014 nr 1-9/95

Lääne-Viru Omavalitsuste Liit

virol@virol.ee

Avalik pöördumine

„On Virumaa virulaste hoida,

On Virumaa virulaste kaitsta.

On Viru laste Virumaa see

Sulle kodu laulame“

Need õpetaja Tiina Kippeli loodud laulusõnad meelel ja huulil astusime me ühiselt vastu võõra võimu kavatsusele rajada Virumaale fosforiidikaevandused. Fosforiidisõjaks nimetatud rahvaalgatus sai edasiste sündmuste ja arengute ajendiks.

1986. aastal loodud Rakvere fosforiidimaardla evitamise ekspertkomisjon jõudis järeldusele, et kaevanduse rajamine võib viia rasketele tagajärgedele looduskeskkonna seisundis ja sotsiaalmajanduslikus olukorras.

05.03.1988 kinnitati valitsuse otsusega uurimistöde programm, mille alusel teadus- ja projekteerimisorganisatsioonid viisid läbi täiendavaid uurimusi Rakvere fosforiidimaardla evitamisega seotud probleemide kompleksis ja püüdsid tõepärasemalt prognoosida selle ökoloogilist ja sotsiaalmajanduslikku mõju.

Komisjon jõudis järgmistele järeldustele :

1. Rakvere fosforiidimaardlat (ca 1000 km²) iseloomustavad keerukad geoloogilised ja hüdrogeoloogilised tingimused. Maardla paikneb Pandivere kõrgustikul, mida iseloomustab kõrge sademevete infiltratsioon ja põhjavete nõrk kaitstus. Siin moodustub suur osa Põhja-Eesti mageveevarudest ja üle 15% Eesti jõgede äravoolust. Siit saavad alguse Pärnu, Jägala, Pedja, Põltsamaa, Valgejõgi, Kunda, Selja ja Loobu jõed.

2. Põhjaveetaseme suur alanemine ja depressioonilehtri moodustumine, mille tulemusena läheb ca 500 km² territooriumil rivist välja silur-ordoviitsiumi veeladestul põhinev veevarustussüsteem. Kuiveneb ordoviitsium-kambriumi veeladestu, mille tulemusena väheneb veevarustus 50 km raadiuses. Samuti väheneb kambrium-vendi veeladestu toitumus.

3. Maapinna deformeerumine, veerežiimi muutumine pinnases, senise kõrgväärtusliku põllumajandusmaa (boniteet 46) ja loodusliku maastiku pöördumatu muutumine.

Komisjoni otsus – ökoloogiliselt ohutu ja majanduslikult efektiivne võimalus Rakvere fosforiidimaardla evitamiseks puudub.

Kaitsmaks Eesti tähtsamat põhja- ja pinnavee moodustumisala tööstuse, põllumajanduse ja muu majandustegevuse kahjulike tagajärgede eest moodustati 13.12.1988 Pandivere riiklik veekaitseala.

Sõmeru Vallavolikogu on seisukohal, et 25 aasta jooksul ei ole Virumaa geoloogias ja hüdrogeoloogias olulisi muutusi toimunud ning täiendavaid fosforiidiuuringuid teostada ei ole otstarbekas.

Maaaluse fosforiidikaevanduse rajamine Pandivere kõrgustikule (Rakvere maardla) ja avakaevanduse rajamine Toolse maardlale on lubamatu.

Seisukoha kujundamisel oleme lähtunud keskkonnaministri Keit Pentus-Rosimannus'e eitavast seisukohast „Fosforiit ei ole Eestis kaevandatav“.

Fosforiidi kaevandamine toob kaasa olulised keskkonnamõjud. Riik on seisukohal, et kaevandatud fosforiidist saadav tulu ei kaalu üles keskkonnale ja ühiskonnale tekitatavat kahju.

Lähtudes eeltoodust ja arvestades asjaolu, et Viru Keemia Grupp AS-i kavandatavad tegevused ei mõjuta ainult Rägavere valla elukeskkonda vaid kogu Lääne-Virumaa tulevikku.

Teeme Rägavere Vallavolikogule ettepaneku mitte alustada läbirääkimisi Viru Keemia Grupp AS-ga koostöölepete sõlmimiseks.

Lääne-Viru Omavalitsuste Liidult palume kindlat seisukohta fosforiidiuuringute läbiviimise ja võimaliku kaevandamise osas.

Lugupidamisega

/digitaalselt allkirjastatud/

Maido Nõlvak
volikogu esimees

Helja Roosi 329 5943
helja@someru.ee